

'Bizi bırak, davayı savun'

Tutuklanan Nur talebeleri avukata 'Çektiklerimiz hiç önemli değil, yeter ki sen mahkemede bizim fikirlerimizi savun' diyordu Bediüzzaman, din karşıtı olduğu için komünizmden nefret ediyordu. Kore'ye asker gönderilmesinden ve ABD'den yanaydı.

Dün Said Nursi ve talebelerini, 1949'un sonbaharında, Afyon Cezaevi'nden tahliye edildikleri günde bırakmıştık. Bu önemli bir tarihti. Çünkü... 1945'te İkinci Dünya Savaşı bitmişti. Dünya iki büyük bloğa ayrılıyordu: ABD ve Sovyetler Birliği. Devlet Başkanı İsmet İnönü, 'Hür Dünya'yı tercih etmişti. Yeni değerlere uyum sağlamak gerekiyordu. Neticede 1946'da çok partili demokrasiye geçilmişti. Adnan Menderes, Celal Bayar, Fuat Köprülü gibi isimlerin kurduğu Demokrat Parti büyük heyecan uyandırmıştı. "Yeter Söz Milletin" diyen DP'yi Said Nursi sevinçle karşıladı. Artık hayatında yeni bir dönem açılıyordu: 'Eski Said' ve 'Yeni Said'ten sonra '3. Said'.

* Eski Said siyasetle uğraşan, din ile siyaseti el ele götüreren bir kişiydi.

* Yeni Said siyasetten uzakta, risaleler yazıp, talebelerini eğiterek İslam'ı canlandırmaya çalışıyordu.

* 1949'dan 1960'a dek sürecek 3'üncü Said döneminin hedefleri ise başkaydı: Risale-i Nur'u açık, serbest, yasal bir biçimde basılabilen, meşruiyet kazanan ve siyasetten talepleri olan bir Nur Hareketi.

"Siyasetten talebi olmak" şu demektir: Doğrudan siyasete girmeyen, mesela 'İslami' bir parti kurmayan ancak yöneticileri dine çekmeye çalışan, onlardan çeşitli sorunların çözülmesini isteyen bir yaklaşım...

ARAPÇA EZAN SEVİNCİ

14 Mayıs 1950 seçimlerini Demokrat Parti kazandı. Celal Bayar, cumhurbaşkanı; Adnan Menderes, başbakan oldu. Konumuz açısından DP iktidarının yaptığı ilk işlerden biri 17 yıldan beri Türkçe olan ezanın tekrar Arapça okunmasıydı. Bu karar muhafazakar kesimi mutlu etmişti. Mehmet Kırkıncı'nın anılarında olay şöyle anlatılır: "15 haziranda Erzurum halkı ikinci vaktinden itibaren ezanın aslıyla okunacağını haber almıştı. Bütün halk o gün sokaklara döküldü. Bir bayram havası yaşıyorlardı. Herkes kurban keseceği ne varsa alıp, Tebriz Kapı mevkiinden Lâlâ Paşa Camii'ne kadar dizilmişti. Minarelerden Ezan-ı Muhammedi okunmaya başlayınca herkes sonsuz bir sürur (sevinç) içinde bıçağını kurbanının boğazına çalmıştı... Müftü Solakzade Sadık Efendi, 'Ya Rabbi! Ölmeden önce bize bu günleri gösterdin' diye ağlıyordu..." Nur talebeleri artık daha rahattı. Teksir makinelerinin merdaneleri dönüyor, risaleler daha hızlı basılıyordu. Bunlardan takımlar oluşturup dünyanın dört bir yanına gönderiliyordu. Adresler arasında Vatikan da vardı. Papalık'ın risaleleri aldığını bildiren teşekkür mektubu 22 Şubat 1951 tarihini taşıyordu. Bediüzzaman'ın hayali ise risalelerin standart ve çağdaş bir biçimde kitaplaşmasıydı. O Afyon Emirdağ'dan Eskişehir'e, oradan da Isparta'ya geçmişken İstanbul'dan bir haber ulaştı. Üniversiteli Nurcular, Bediüzzaman'ın 'Gençlik Rehberi' adlı kitabını Latin harfleriyle bastırılmışlardı. Ülkede bir özgürlük havası esiyordu ama o kadar da değil: 163'üncü maddeden dava açılmıştı. Mahkemeye çağrılan Bediüzzaman 1952 başında İstanbul'a geldi. Şimdi Sirkeci'de 'Büyük Postane' olarak bilinen bina o zamanlar adliyeydi.

Dava orada görülecekti.

ŞİVESİNİ DEĞİŞTİRİRDİ

Celseler dolup taşıyordu. Mahkeme günleri Sirkeci miting alanı gibi oluyordu. Taşkınlık yoktu ama Bediüzzaman'ı görmek için mahkeme salonuna girmeye çalışanlar itiş kakışa neden oluyordu. Neticede Said Nursi beraat etti. 1953 de önemli bir yıldır. İstanbul'un fethinin 500'üncü yılı kutlanıyordu. Said Nursi o sırada 3 ayını İstanbul'da geçirdi. Onu evinde ağırlayan 'Fırınca Ağabey' Mehmet Güleç, Said Nursi'yi şöyle anlatıyor: "Normal, sizin benim gibi bir insandı. İlk bakışta bizden iki farkı vardı: Doğu şivesi ve kıyafeti. Ama konuşmaya başladığında içinizin huzur ve güven dolduğunu hissederdiniz. Sohbet hiç bitmesin isterdiniz. Bu arada üniversiteden hocalarıyla da bir araya geliyordu. Onlarla konuşurken tam bir İstanbul şivesi kullandığına şahit oldum. Üstat gittikten sonra, üç dört ay geçince biz pirenlenmeye başladık. Gidelim, Bediüzzaman'ı görelim deyip yollara düşerdik." Said Nursi, İstanbul'da bulunduğu sırada Patrik Athenagoras ile de görüşmüştü. Bunlar olurken ABD-Sovyet çekişmesi sürüyordu. Said Nursi özellikle 'dinsiz' olduğu için komünizme karşıydı. 1950'de Türkiye, Kore'ye asker gönderme kararı aldığında Said Nursi bunu desteklemişti. Halk, "Kore'de savaşmak caiz mi? Orada ölen şehit olur mu? Bu savaşta bizim işimiz ne" diye tartışıyordu. Said Nursi has talebelerinden Bayram Yüksel'i Kore'ye gitmesi için teşvik etmişti.

VE RİSALELER MATBAADA

1955'te bu kez; Türkiye, İngiltere, Irak, İran ve Pakistan'ın dahil olduğu CENTO kurulmuştu. Said Nursi cumhurbaşkanı ve başbakanı mektuplar yazarak bu pakta destekledi. Risale-i Nur açısından 1956 da önemli bir yıl oldu. 8 yıldır Afyon'da süren dava sonuçlanmış, risalelerin suç unsuru taşımayan dini eserler olduğu karara bağlanmıştı. Said Nursi risalelerin Diyanet İşleri tarafından yeni harflerle basılmasını arzuluyordu. DP Isparta milletvekili, Nurcu Dr. Tahsin Tola harekete geçip Menderes ile görüştü. Başbakan ikna olmuş, "Git Diyanet'in başkanıyla görüş, kitaplar basılsın" demişti. Diyanet İşleri Başkanı Sabri Hayırlıoğlu, "Tamam ama ben de Başbakan'a bir sorayım" demişti. Ve risaleler bir türlü basılmamıştı. Nurcular'a göre engel olan Müsteşar Salih Korur'du... Bunun üzerine Tahsin Tola, Bediüzzaman'dan risaleleri bastırmak için izin almıştı. Sıkıntı çekilmesine rağmen kağıt bulundu. İstanbul, Ankara, Samsun ve Antalya'da talebeler harekete geçti. Ankara'daki baskı faaliyetini yine Kırkinci Hoca'dan dinleyelim: "Talebeler iki odalı, küçük bir ahşap evde çalışıyordu. Burası bir dizgi atölyesiydi. Gece gündüz durmadan çalışıyorlardı. Yorgun düşenler evin çatı katında uyuyordu. Sabah kahvaltısı ekmek, üç beş zeytin ve üç bardak çaydı. Öğle ve akşam yemekleri ise genellikle şehriye çorbasından ibaretti. Geceleri matbaaya gidiyor, formları bastırıyorlardı. Sonra bu formlar üstada gönderiliyor, hatalar düzeltiliyor, tekrar geri geliyordu."

BEKİR BERK'İN ÇABASI

Tuhaf bir dönemdi. Bir yandan Nurcular üstünde devlet baskısı sürüyordu. Öte yandan 1957 yılında Isparta Tugay Camii'nin temeli Said Nursi'nin de katılıp ilk harcı koyduğu, komutanlar önünde dualar okuduğu bir törenle atılmıştı. Bu arada Risale-i Nur yeni haliyle yavaş yavaş ortaya çıkmaya başlamıştı. Nur talebeleri çok da iç açıcı değildi. Takipler, soruşturmalar, davalar sürüyordu. Bu dönemde 'milliyetçi' bir avukat olan Bekir Berk öne çıkmıştı. O mahkemeden bu mahkemeye koşarak Nurcular'ın davalarıyla ilgilenen Bekir Berk, hareketin bir parçası haline geldi.

RADYODAN YAPILAN ÇAĞRI

Berk'teki tavır değişikliğine şu tip olaylar sebep olmuştu: Mesela Ankara'da tutuklu bulunan Nurcular'a şöyle sormuştu Berk: "Sizin bir an evvel buradan kurtulmanız için mi çalışayım... Yoksa davanızı mı savunayım?" Talebeler davalarının savunulmasını istemişti. "Biz hapse razıyız, yeter ki fikirlerimizin haklılığı ortaya konsun." Bu arada siyasette sıcak günler başlamıştı. DPCHP gerginliği artıyordu. Ekonomi iyi durumda değildi. Ordu içinde darbe hazırlığı vardı. O şartlar altında Said Nursi'nin Ocak 1960'ta Ankara'ya gelişi gerginliği arttırmıştı. Muhalefet 'irticaya göz yumuyor' diyerek hükümeti topa tutuyordu. Olay o kadar büyümüşü ki radyodan Said Nursi'nin Ankara'yı terk etmesi ve Emirdağ'a dönmesi yönünde bir hükümet bildirisi dahi yayınlanmıştı!

Sabah